

Til familie- og kulturkomiteen på Stortinget

16.12.2025

Innspill fra Norges Røde Kors til Stortingsmeldingen *Tro på framtida – uansett bakgrunn*

Røde Kors takker for muligheten til å komme med innspill til ovennevnte Stortingsmelding. Vi støtter regjeringens overordnede mål om at alle barn får en god start på livet, gode oppvekstvilkår og mulighet til å utvikle seg, lære, mestre og skape seg gode liv – uavhengig av sosial bakgrunn.

Fortsatt lever for mange barn i fattigdom.¹ Røde Kors-frivillige ser alvorlige konsekvenser av dyrtid og økte priser, og får betydelig flere henvendelser om mat, klær og gratis ferie- og fritidsaktiviteter. Vi gjennomførte sommeren 2025 en undersøkelse blant 466 ansatte i det offentlige hjelpeapparatet, som Nav, barnevern og skolehelsetjenesten. To av tre oppga at familier de vet sliter økonomisk har fått det enda verre det siste året.²

Lave og ustabile inntekter gjør det vanskeligere for foreldre å gi barna en best mulig start på livet, og vedvarende lavinntekt kan skape stress og uforutsigbarhet i hjemmet.³ For å bekjempe sosial ulikhet og utenforskap, som kan ha langsiktige negative konsekvenser for barn og unge, ber Røde Kors Stortinget prioritere å bedre situasjonen for fattige barnefamilier.

Øke barnetrygden

Ekspertgruppen om barn i fattige familier mener økt barnetrygd er det beste virkemiddelet for å bedre økonomien til fattige barnefamilier, og dermed bedre barns levekår og livskvalitet.⁴ I undersøkelsen blant offentlige ansatte nevnt ovenfor, trekker flere frem økte ytelser, deriblant økt barnetrygd, som et tiltak for å motvirke familiefattigdom. Det samme gjør familier vi møter.

Økt barnetrygd har bidratt til at antall familier i vedvarende lavinntekt har gått noe ned.⁵ Røde Kors er glad for at barnetrygden har økt etter budsjettforhandlinger på Stortinget, men fortsatt gjenstår et gap mellom dagens nivå og nivået anbefalt av ekspertgruppen. Det er også nødvendig å sikre årlig prisjustering.

I Stortingsmeldingen skriver regjeringen at den vil «videreføre barnetrygden som en viktig og universell skattefri overføring til barnefamilier». Det er bra, men ikke den nødvendige satsningen det er behov for. Vi ber Stortinget sørge for fortsatt opptrapping av barnetrygden for å løfte flere familier ut av fattigdom.

Heve sosialhjelpssatsene

77.000 barn lever i familier som mottar sosialhjelp.⁶ SIFOs vurdering er at dagens veiledende satser for sosialhjelp er for lave til å opprettholde et forsvarlig livsopphold.⁷ En rapport fra Røde Kors viser at halvparten av foreldre som mottar sosialhjelp sliter med å gi barna det de trenger. Vi snakket med over 200 foreldre som mottar sosialstønad, og et flertall av de spurte opplever at den økonomiske

¹ 9,9 % av alle barn under 18 år lever i husholdninger med vedvarende lavinntekt: [Lavere andel barn med vedvarende lavinntekt i 2023 – SSB](#).

² [Hjelpeapparatets innblikk: En kartlegging av lavinntektsfamiliers situasjon](#).

³ [En barndom for livet – Økt tilhørighet, mestring og læring for barn i fattige familier. Revidert utgave, desember 2024](#).

⁴ [En barndom for livet - regjeringen.no](#).

⁵ [Lavere andel barn med vedvarende lavinntekt i 2023 – SSB](#).

⁶ [13995: Sosialhjelpstilfeller, utbetalt beløp og stønadstid, etter region, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken](#).

⁷ [ODA Open Digital Archive: Utredning av kunnskapsgrunnlaget for sosialhjelpssatser \(oslomet.no\)](#)

støtten ikke strekker til. Flere forteller at de ikke har råd til å dekke barnas grunnleggende behov som mat, klær og fritidsaktiviteter. De forteller om tomme kjøleskap, klær som er for små og regninger det er umulig å betale.⁸

Mange deltakere i ferietilbudet vårt Ferie for alle, lever helt eller delvis av sosialhjelp. 110 av 466 respondenter i undersøkelsen blant offentlig ansatte som søker lavinntektsfamilier til tilbudet, jobber i Nav. Totalt oppga 85 prosent i undersøkelsen at familiene de kjenner ikke klarer utgifter en god barndom forutsetter.⁹

I Stortingsmeldingen savner vi økning i sosialhjelpssatsene. Det er viktig å øke de veiledende satsene for å dekke umiddelbare humanitære behov. Ifølge Nav kan det også gjøre det enklere å komme i arbeid og forsørge seg selv. I en undersøkelse konkluderer Nav at «det lave stønadsnivået og bekymring knyttet til økonomi kan virke nedbrytende på langtidsmottakeren og være et hinder for å komme i arbeid».¹⁰

Sikre at barn kan delta i fritids- og ferieaktiviteter

Regjeringen vil ifølge Stortingsmeldingen «bidra til et kvalitetsløft for fritidsklubber og andre åpne møteplasser for barn og unge». Forskning viser at deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter er lavere blant unge fra familier med lavere sosioøkonomisk status, der foreldre har lavere utdanning, i mindre grad deltar i yrkeslivet eller har lav inntekt.¹¹ I undersøkelsen vår blant offentlig ansatte, melder 331 at det er behov for støtte til fritidsaktivitet. Det er viktig å sikre at barn i familier som får sosialhjelp også kan delta i fritidsaktiviteter, ved at dette tas hensyn til ved utmåling av stønad.

Fritidsklubber er et av få tilbud der sosial bakgrunn ikke ser ut til å påvirke deltakelse¹², og er dermed en viktig inkluderingsarena. Alle kommuner bør sikre gratis væresteder og møteplasser for barn og unge. Slik kan det skapes mestrings- og sosialiseringsarenaer tilgjengelig for alle, der unge med lang erfaring med å mislykkes kan oppleve mestring og økt selvtillit.

Frivilligheten er et viktig supplement til det offentlige tilbudet i arbeidet med å sikre at barn og ungdom får delta i fritids- og ferieaktiviteter. Tilskudd til inkludering av barn og unge¹³ er viktig for at vi kan opprettholde tilbudene Ferie for alle¹⁴ og Fellesverket¹⁵, som når svært mange barn og unge som vokser opp i lavinntekt. For mange av gjestene er ferieoppholdet gjennom Ferie for alle den eneste felles familieferien i løpet av barneårene, og et viktig og godt felles minne. Fellesverket er Røde Kors sine ungdomshus, med gratis aktivitetstilbud for alle mellom 13 og 25 år. Ungdomshusene har blant annet åpen møteplass, gatemegling, leksehjelp og arbeidstrening. Det er stor oversøking på tilskuddsordningen for inkludering av barn og unge, og den bør økes for å sikre at flere får tilgang til inkluderende tiltak.

Gi tilgang til varig bolig

Vi er enig med regjeringen i at «trygge og gode boforhold er viktig for å sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge og for å jevne ut sosiale forskjeller i levekår.» KOSTRA-tall om bostedsløshet viser at 645 husstander med barn er bostedsløse, som er nesten en tredobling fra 2020.¹⁶ Mangel på varig

⁸ [Røde Kors - Utmåling av sosialstønad - Til barnets beste? \(rodekors.no\).](https://rodekors.no/utmaalinger/2024/05/2024-05-20-utmaalinger-av-sosialstoenad-til-barnets-beste/)

⁹ [Hjelpeapparatets innblikk: En kartlegging av lavinntektsfamiliers situasjon.](https://hjelpeapparatets.innbyggere.no/2024/05/2024-05-20-hjelpeapparatets-innbyggere-en-kartlegging-av-lavinntektsfamiliers-situasjon/)

¹⁰ [Gjennomgang av sosiale tjenester for langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp - nav.no.](https://nav.no/2024/05/2024-05-20-gjennomgang-av-sosiale-tjenester-for-langtidsmottakere-av-okonomisk-sosialhjelp-nav-no)

¹¹ [Sosial ulikhet i barn og unges deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter](https://nav.no/2024/05/2024-05-20-sosial-ulikhet-i-barn-og-unges-deltakelse-i-organiserte-fritidsaktiviteter)

¹² Ibid.

¹³ [Tilskudd til inkludering av barn og unge | Bufdir.](https://rodekors.no/2024/05/2024-05-20-tilskudd-til-inkludering-av-barn-og-unge-bufdir)

¹⁴ [Ferie for alle - Røde Kors.](https://rodekors.no/2024/05/2024-05-20-ferie-for-alle-rode-kors)

¹⁵ [Fellesverket - Røde Kors.](https://rodekors.no/2024/05/2024-05-20-fellesverket-rode-kors)

¹⁶ [12015: Midlertidig botilbud og natthjem \(K\) 2015 - 2024. Statistikkbanken.](https://statistikkbanken.no/2024/05/2024-05-20-12015-midlertidig-botilbud-og-natthjem-k-2015-2024)

bolig gir en ustabil tilværelse og skaper uro for familien. Hyppig flytting gjør forebyggende arbeid utfordrende når lokal tilknytning er lav og tilliten til instanser må bygges på nytt for hvert nye sted.

I Røde Kors-undersøkelsen blant hjelpeapparatet, rapporterer 40 prosent om bolig og strøm som en elementær utfordring. Boligforhold løftes frem som en kritisk, strukturell faktor for familier med lav inntekt. Flere respondenter peker på at høye husleier, samt mangel på stabile og store nok boliger, skaper utrygghet og gjør det vanskelig å etablere stabile rammer for barna.

Myndighetene må legge enda bedre til rette for at man kan bo på samme sted over lengre tid i gode nabolag. Lovverket må sikre at vanskeligstilte barnefamilier får offentlig bistand til å finne en varig bolig av en viss kvalitet.